

Poznajemy koniugację III i IV

Scenariusz omawia łacińską koniugację typu III i IV. Lekcja gramatyczno-ćwiczeniowa.

- [Poznajemy koniugację III i IV](#)

Poznajemy koniugację III i IV

Małgorzata Kudosz

Scenariusz lekcji: *Poznajemy koniugację III i IV.*

1. Cele lekcji

a) **Wiadomości (cel dydaktyczny):** uczeń wie, jak wygląda koniugacja III i IV; wie, na czym polegają różnice pomiędzy formami wszystkich czterech koniugacji łacińskich;

b) **Umiejętności (cel kształcący):** uczeń potrafi utworzyć wskazane formy gramatyczne, umie określić tryb, czas, stronę, przynależność do koniugacji; dostrzega i sam wskazuje różnice;

c) **Cel wychowawczy:** lekcja ma na celu nauczyć ucznia, że tak jak w nauce języka zdarza się, iż o popełnieniu błędu może świadczyć jedna głoska (e w drugiej koniugacji ze względu na iloczyn jest długie, w trzeciej zaś krótkie), tak i w życiu zdarzają się sytuacje, gdy jeden nasz zły ruch może zaważyć na naszym zdrowiu, urodzie, karierze... wniosek pocieszający: nikt nie obiecywał nam, że łacina będzie łatwa, a tym bardziej- że łatwo będzie nam w życiu.

2. Typ lekcji

gramatyczno-ćwiczeniowa

3. Metoda i forma pracy

- **bezpośrednie:** powitanie i pożegnanie uczniów, zapisanie tematu i numeru lekcji na tablicy;
- **pośrednie:** wykonywanie ćwiczeń;
- **metoda podająca:** nowe informacje dotyczące koniugacji III i IV
- **metoda problemowa:** uczniowie na podstawie posiadanych już informacji na temat I i II koniugacji potrafią sami utworzyć odmiany czasowników koniugacji III i IV (za moimi wskazówkami);

4. Środki dydaktyczne

podręcznik Wojciech Mohort-Kopaczyński, Teodozja Wikarjakówna, *Disce Latine*, Warszawa-Poznań 1999, PWN.

5. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

► **Czynności wstępne (2min.):** Witam uczniów po łacinie: *Salvete! Sedete!* Sprawdzam listę obecności, zapisuję numer, który podają mi uczniowie po łacinie; i temat lekcji na tablicy.

► **Sprawdzenie pracy domowej (5min.):** Pracą domową była odmiana w zeszycie dowolnego czasownika z koniugacji I i II w *Ind. Praes. Act.* Proszę dwójkę uczniów o powiedzenie swoich odmian: *amo, amare; video, videre.*

b) Faza realizacyjna

► **Wprowadzenie nowego materiału**

+

► **Ćwiczenie sprawności i nawyków (33min.):**

Krok I:

Piszę na tablicy zdanie:

Marcus magistram audit. Proszę uczniów o przetłumaczenie.

Następnie podaję formy podstawowe czasownika: *audio, audire*– słuchać i objaśniam, iż jest to czasownik należący do koniugacji IV, którego temat zakończony jest na *-i*. Uczniowie zapisują: Do koniugacji IV należą czasowniki, których temat zakończony jest na *-i*. Formy *Ind. Praes. Act.* Tworzymy, dodając do tematu zakończenia: *-o; -s, -t, -mus, -tis, -nt;*

Następnie uczniowie po tych wskazówkach sami podają mi odmianę, którą ja zapisuję na tablicy:

In tabula: Ind. Praes. Act.

IV audio, audī-re– słuchać (zwracam uwagę, iż *i* należy do tematu i jest długie)

Singularis pluralis

1. *audi-o* 1. *audi-mus*

2. *audi-s* 2. *audi-tis*

3. *audi-t* 3. *audi-u-nt*

Akcentuję, że w trzeciej osobie *pluralis* między tematem a końcówką należy wstawić spójkę – *u*.

Krok II:

Następnie piszę na tablicy zdania, proszę o wstawienie właściwej formy oraz przetłumaczenie:

1. Theodorus periculum manum ..... (sentio, sentire).
2. Pueri attente Hirtium ..... (audio, audire).

Kolejno proszę dwóch uczniów o zamianę dwóch zdań na pluralis. Również na tablicy:

1. Puella linguam Latinam scit.
2. Puer Romam venit.

Krok III:

Następnie uczniowie otwierają podręcznik, na str. 71. Proszę o wyszukanie czasowników, które nie należą do koniugacji I, II ani IV.

Podają kilka przykładów. Mówię, że są to czasowniki, które należą do koniugacji III.

Uczniowie zapisują: Do koniugacji III należą czasowniki, których temat zakończony jest na spółgłoskę. Formy *ind. Praes. Act.* tworzymy przez dodanie do tematu *spójek* i do nich końcówek:

In tabula:

Ind. Praes. Act.

III kon. Fingo, fingere

Singularis pluralis

1. *fing-o* 1. *fing-ĩ-mus*
2. *fing-ĩ-s* 2. *fing-ĩ-tis*
3. *fing-ĩ-t* 3. *fing-u-nt*

Pokazuję różnice między:

a) *kon. III i II: II vide-o, vidē-re III fing-o, fing-ě-re*

b) *kon. III i IV: IV audī-re, audi-o, audī-s... III fing-o, fing-ĩ-s...*

Krok IV:

Następnie każdy uczeń wybiera jeden czasownik i odmienia go pisemnie. Pytam ustnie dwóch szczęśliwców. Zapisuję na tablicy zdanie:

In tabula: Non credo vobis, quod certo fingitis.

Proszę jedną osobę o przetłumaczenie oraz o wskazanie czasowników, określenie koniugacji, osoby i liczby.

Proszę o zamianę na liczbę przeciwną.

Krok V:

Na koniec podaję uczniom wiadomości, jak tworzymy *Imperativus* (=tryb rozkazujący). *Praes. Act.*

Dla przypomnienia podaję mi *imperativus* od czasowników I i II koniugacji. Zapisuję na tablicy:

I ama! Amate!

II vide! Videte!

III crede! Cred-ī-te!

IV audī! Audī-te!

Podaję również formy skrócone: *dic! fac!*

Krok VI:

Zaczynamy robić ćwiczenie IV str. 73 (robimy 1-szy przykład):

Zamień na liczbę mnogą i przetłumacz na język polski:

1. *Feminae viris non credunt, quod viri saepe res miras fingunt.*
2. *Dicite, pueri! Ubi pilae nostrae sunt?*
3. *Ludimus, sed pilas numerare non possumus.*

c) Faza podsumowująca

► **Podsumowanie i utrwalenie nowego materiału** (2min.): Pytam uczniów, czy wszystko jasne?

► **Zadanie i objaśnienie pracy domowej** (2min.): Jako pracę domową uczniowie mają za zadanie dokończyć ćw. IV a także ćw. 1 /72-73 oraz opanować materiał przerobiony na lekcji.

► **Pożegnanie** (1 min.): Żegnam uczniów po łacinie: *Valete!*

6. Bibliografia

podręcznik Wojciech Mohort-Kopaczyński, Teodozja Wikarjakówna, *Disce Latine*, Warszawa-Poznań 1999, PWN.

Zadanie domowe

I/72-73- *Disce Latine*

Uzupełnij:

a)

Osoba	Singularis	Pluralis	Singularis	Pluralis
1				
2	cado			fingimus
3				
Imperativus	cade!			
Koniugacja				
Infinitivus				
Temat				

b)

Osoba	Singularis	Pluralis	Singularis	Pluralis
1				
2				fingimus
3				
Imperativus	habe!			
Koniugacja				
Infinitivus	II			ludēre
Temat				

Plik o rozmiarze 54.00 KB w języku polskim